

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 80 peti vrst Din 2, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3, večji inzerati peti vrst Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inostranstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Stronsmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101, SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5, — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Diplomatska okrepitev Jugoslavije Berlin nam zagotavlja nedotakljivost naših meja Jugoslavija mora skrbeti za svojo bodočo neodvisnost

Nemško stališče glede Turčije in Grčije

Berlin, 20. marca. e. Tukajšnji poročevalec beogradskega »Vremena« poroča svojemu listu: Tudi danes je predmet največje pozornosti diplomatskih, političnih in novinarskih krogov v Berlinu nadaljnji razvoj položaja na jugovzhodu Evrope. Jugoslavija in Turčija zavzemata pri vseh razmišljanjih tega položaja najvažnejše mesto, ker pričakujejo, da bo v kratkem položaj v eni in drugi državi znan tudi širši javnosti. Prevladuje vtis, da so za obe državi kljub alarmantnim glasovom tako v pogledu Jugoslavije kakor v pogledu Turčije vsa vprašanja urejena in da se je našla zadovoljiva rešitev, ki ne bo kršila niti časti, niti neodvisnosti obeh držav. Z druge strani se vojaške potrebe za nadaljevanje vojne s strani Nemčije razumevajo v Jugoslaviji in Turčiji tako, kakor jih je treba razumeti, to je, da te potrebe ne pomenijo nobenega ogrožanja obeh držav.

V Berlinu s polnim mirom nasledujejo razne glasove ameriškega radija, angleškega tiska ali lansiranih vesti, toda jim ne pripisujejo nobene važnosti več, ker tu vedo, da sta Turčija in Jugoslavija razumeli, da Nemčija ni imela, niti ne bo imela ničesar proti državni neodvisnosti teh držav. Napori, ki so zanesli nemir v to področje, so se razbili ob želji teh narodov, da njih države ostanejo ob strani v tej vojni. Tu mislijo, da bo to hkrati tudi zadnji potkus za Balkan, ker je vprašanje Grčije že rešeno in je treba pričakovati samo kratek čas, da se ta požar, ki je grozil z razširjenjem tudi na ostali Balkan, pogasi.

Berlin, 20. marca. AA. (DNE). Poročevalska služba DNEB sporoča: Na Vilhelmsstrasse so večerj ponovno sporočili, da Nemčija z največjim zanimanjem spremlja vesti in poročila o dogodkih v zvezi z izkrcavanjem angleških čet v Grčiji. Od trenutka, ko je Nemčija zadnjič pokazala zanimanje za te vesti, ni nastopil noben nov moment.

V Budimpešti pričakujejo skorajšnjega razčiščenja

Budimpešta, 20. marca. e. Po mnenju tukajšnjih krogov bo o priliki obiska japonskega zunanjega ministra Maecuko položeno temeljni kamen vsem dosedanjim razgovorom, ki so jih imeli Hitler in nemški diplomati do prihoda japonskega zunanjega ministra v Evropo.

Madžarsko prav posebno zanimajo odnosi Jugoslavije do držav, ki so pristopile k trojevi. V dobro obveščenih madžarskih krogih so absolutno prepričani, da bo bližnja bodočnost prinesla razčiščenje tudi v teh odnosih. V Budimpešti z iskreno željo pričakujejo, da bo prijateljska Jugoslavija svoje odnose do velikih sosed tudi v bodoče razvijala pozitivno.

Dobro informirani krogi poudarjajo, da je madžarsko jugoslovensko prijateljstvo konstruktiven element evropske politike in da bo važnost sodelovanja Jugoslavije prišlo do izraza šele v polnem pomenu v bodočnosti.

V Budimpešti poudarjajo, da tesno sodelovanje držav jugovzhoda z njihovimi velikimi sosedi ne ogroža neodvisne suverenitete teh držav, temveč da njihovo sodelovanje popolnoma zagotavlja njihovo suverenost in samostojne odločitve.

Vprašanje sodelovanja Nemčije in Rusije glede položaja na Balkanu

Berlin, 20. marca i. Večerj je zbudil veliko zanimanje pri tujih novinarjih obisk sovjetskega poslanika v Berlinu Dekanovza na Vilhelmsstrasse. To se smatra kot prvi razgovor novega sovjetskega veleposlanika na Vilhelmsstrasse.

Na vprašanje novinarjev, če je ta razgovor morda v zvezi s prihodom Maecuko, je uradni predstavnik odgovoril negativno in naglašal, da je ta obisk običajna gesta diplomatske vljudnosti.

Zastopniki tujega tiska so se tudi zanimali, dali sta Nemčija in Sovjetska zveza v stalnem diplomatskem stiku glede položaja na jugovzhodu Evrope. Uradni predstavnik nato ni dal nobenega odgovora z motivacijo, da so to problemi strogo diplomatskega značaja, ki se ne morejo, če tudi bi obstajali, jasno obravnavati.

Madžarski zunanji minister v Nemčiji

Budimpešta, 20. marca. e. Madžarski zunanji minister Ladislav Bardossy potuje danes v Nemčijo. To potovanje je bilo že poprej določeno, ker Bardossy dosedaj še ni imel prilike, odkar je prevzel zunanje ministrstvo po smrti grofa Csakija, da bi stonil v stik z vodečimi osebnostmi nemške države.

Bardossy potuje danes v Monako. Med obiskom bo imel priliko, da se bo z vodilnimi osebnostmi nemške države razgovarjal o splošnem položaju. Spremljata ga načelnik političnega oddelka zunanjega ministrstva in njegov osebni tajnik. V Nemčiji ostane nekaj dni.

Bolgarski glas o položaju

Sofija, 20. marca. e. Bolgarski tisk tudi še nadalje z zanimanjem zasleduje politični razvoj dogodkov na Balkanu in poudarja pomen Jugoslavije. »Mir« pravi, da Anglija in Nemčija z zanimanjem pričakujejo odločitev Jugoslavije. Diplomatski dvoboj med Anglijo in Nemčijo smatra ameriški tisk, tako piše »Mir«, za posebno pripravo pred dogodki velike važnosti.

Naša pripravljenost — naša varnost

Balkanska politika Sovjetske zveze

Turčiji se ni treba bati ruskega napada — Zakaj se mudi Angležem v Vzhodni Afriki

Budimpešta, 20. marca i. (Havas) Listi objavljajo poročila carigradskega lista »Istambul« pod naslovom »Balkanska politika Sovjetske Rusije«. V tem členu carigradskega lista trdi, da je zastopnik zunanje ministrstva Višinski izjavil turškemu poslaniku v Moskvi, da se Turčiji ni treba bati nobenega napada s strani Sovjetske zveze.

Carigrad, 20. marca i. (Reuter) Uradni turški list »Ulus« piše, da Angleži zato tako hito z operacijami v Vzhodni Afriki, ker bi radi tam, dobro izveščane in preizkušene čete porabili na drugih frontah.

Poluradni list »Aktam« objavlja članek svojega urednika, ki je član predstavnikov tiska v Ankari in piše o obrambnih pripravah Turčije takole: Turčija je sklenila postati čim močnejša, da bo lahko branila svojo neodvisnost in varnost proti vsakemu neprijatelju. Pa naj bo samo eden ali več. Čeprav je vojna pred našimi vrati, ostanemo mirni in zaupamo v svojo moč.

Sestanek na Cipru

Ponovni razgovori med angleškim in turškim zunanjim ministrom

toval na Cipru s posebnim angleškim vojaškim letalom minister Saradzoglu pa je došel na kraj sestanka iz Ankare preko Adane v južni Turčiji.

Oba zunanja ministra sta bila na Cipru gosta angleškega guvernerja ter sta imela v njegovi palači v tork več razgovorov.

Nemčija in vojna na Kitajskem

Berlin, 20. marca. AA. (DNE). Poročevalska služba DNEB sporoča: Tuji novinarji so večerj v Vilhelmsstrasse vprašali, ali Nemčija ve za vesti, ki pravijo, da bi Nemčija bila pripravljena posredovati med Japonsko in Kitajsko. Na to so z nemške strani odgovorili negativno.

Položaj v Bolgariji

Kralj Boris na vajah nemške vojske

Odkrita vohunska organizacija

Sofija, 20. marca. e. AA. (DNE). Bolgarska brozajna agencija je objavila snodi naslednje uradno obvestilo: Nj. Vel. kralj Boris III. je na povabilo poveljstva nemških čet v Bolgariji prisostvoval 17. t. m. vajam nemških oklopnih oddelkov. Kralj je na povabilo poveljnika nemškega letal-

skega zbora prisostvoval tudi vajam nemških vojaških letalcev.

Sofija, 20. marca. e. AA. (DNE). Bolgarske policijske oblasti so odkrile obširno vohunsko organizacijo Intelligence Service. Iz obširnega poročila tukajšnjega policijskega ravateljstva se vidi, da so to vohunsko delovanje organizirali Angleži, da so bili glavni agenti tuji in da je imelo vohunstvo pretežno vojaški značaj. Agenti so bili mesečno ali od časa do časa plačani z velikimi zneski. Med aretiranci so ljudje, ki so v celoti priznali vso udeležbo v tej vohunski organizaciji.

Sofija, 20. marca. AA. V zvezi z nekimi novicami, ki so jih razširile nekatere tuje radijske postaje, češ da je prišlo v Sofiji do krvavega spopada med nekim nemškim častnikom in nekim bolgarskim dijakom, je bolgarska brozajna agencija poodlaščenca izjavila, da so vse te novice pod domišljijo in da so v Bolgariji izzvale samo smeh.

Članek govori tudi o možnosti izpraznitve dela prebivalstva s carigradskega področja in hkrati objavlja povišanje davkov, da se pokrijejo izredni izdatki za narodno obrambo.

Obsedno stanje podaljšano

Ankara, 20. marca s. (Reuter) Turški parlament je večerj za veljavnost treh mesecev podaljšal odredbo, s katero je bilo svojčas določeno obsedno stanje v nekaterih turških obmejnih predelih, med drugim tudi v evropskem delu Turčije.

Turški odgovor v Berlinu

Berlin, 20. marca AA. (DNE) Poročevalska služba DNEB sporoča: V tukajšnjih političnih krogih se potrjuje, da je v Berlin prišel turški odgovor na posebno nemško poslanico, ki je bila poslana predsedniku turške republike Ineniju. O vsebini odgovora niso v Berlinu dali nobenega uradnega poročila.

Saradzoglova izjava

Atene, 20. marca s. (Reuter) Po vrnitvi s sestanka z angleškim zunanjim ministrom Edenom je podal turški zunanji minister Saradzoglu v Ankari zastopniku nekega grškega lista naslednjo izjavo:

Slavili bomo skupno zmago, medtem pa se Turki sedaj veselimo vaših zmag, kakor če bi bile naše. Vaša sijajna dela tvorijo slavno stran v zgodovini človeštva. Sem optimist glede bodočnosti. Prepričan sem, da bo na koncu vse dobro. Prišlo bodo morda še nove preizkušnje, toda to malo pomeni za oba naša naroda.

material iz Zedinjenih držav proti plačilu v gotovini in ga je večinoma plačala celotna naprej.

Roosevelt na potovanju

Washington, 20. marca AA. (Reuter) Predsednik Roosevelt je odšel večerj na krajše potovanje in se bo vkrcal v nekem pristanišču, za katerega ime ne povedo. Vkracal se bo nekje v Floridi. Njegovo jahto bosta spremljala dva rušilca. Vse podrobnosti o tem potovanju so tajne.

Ameriški tisk

o Churchillovem govoru

New York, 20. marca AA. (DNE) Newyorsk listi pod velikimi naslovi prinašajo Churchillov govor. Ti naslovi enodušno poudarjajo neko delavnost nemških bojnih ladij v zapadnem Atlantiku.

»Newyork Times« pišejo, da je Churchillovo poročilo še en dokaz, da se je začel veliki nemški napad na angleško plovbo. Mesta, kjer so nemške bojne ladje, o katerih je Churchill govoril, so bliže ameriški kakor evropski obali. Nemčija ima podmornice, ki morejo operirati zelo daleč od svojih oporišč, poleg tega pa ima na razpolago tudi francoske oporišča, iz katerih napada angleške ladje, ki niso zavarovane s konvojem. Glede na politiko Zedinjenih držav je vseeno, ali bodo te angleške ladje z ameriškim materialom potopljene blizu ameriške obale, na srednjem Atlantiku ali pa v Kanalu.

Angleška naročila

Washington, 20. marca s. (Tass) Predsednik proračunskega odbora reprezentančne zbornice je sporočil, da je Anglija do začetka tega leta naročila v Zedinjenih državah za 2700 milijonov dolarjev vojnega materiala. Od te vsote je Anglija do 12. marca v gotovini izplačala 1682 milijonov dolarjev. Anglija je doslej prejela ves

Seja vodstva Rdečega križa

Nj. Vis. kneginja Olga, predsednica društva Rdečega križa

Beograd, 20. marca. AA. Večerj dopoldne je bila v starem dvoru seja izvršnega odbora društva Rdečega križa pod predsedstvom kneginje Olge, predsednice društva Rdečega križa. Seje so se udeležili prvi podpredsednik društva dr. Ivan Djaja, ravnatelj Mirko Marinković in člani glavnega odbora dr. Jeralović, dr. Lazar Mencić, dr. Milan Dimitrijević, Peter Žikić, Vasa Lazarević, Djordjević, dr. Ivanić, dr. Koen, dr. Popović, dr. Ruvičić in dr. Ivan Škarja. Na seji so sprejeli poročilo o delu društva Rdečega križa v preteklem letu. Poleg tega so reševali tekoče zadeve, ki spadajo v pristojnost izvršnega odbora društva.

Mehiško in kanadsko sodelovanje z USA

New York, 20. marca AA. (Tass) Associated Press poroča, da je mehiški senat pooblastil predsednika, da lahko dovoli, da ameriška vojna letala letajo nad Mehiko in da pristajajo na mehiškem zemljišču.

Ottawa, 20. marca s. (Reuter) Tu je bil večerj podpisan sporazum med vlada Zedinjenih držav in Kanade glede skupnega izkoriščanja vodne energije reke Sv. Lovrenca. Za zgradnjo novih elektrarn bosta obe državi porabili 500 milijonov dolarjev. Sporazum bo že v petek predložen ameriški kongresu v odobritev.

Ameriška letala na Kitajskem

Cungking, 20. marca s. (Reuter) Semkaj je prispelo prvih 40 ameriških vojaških letal, ki so jih Zedinjene države prodale Kitajski. V kratkem bo poslanih na Kitajsko še 60 ameriških vojaških letal. Zedinjene države nameravajo prodati Kitajcem tudi štiri svoje letelce trdnjave.

Iz kitajskih uradnih krogov v Cungkingu poročajo, da bodo prispeli na Kitajsko ameriški letalski strokovnjaki, da reorganizirajo Cangkajskovo letalstvo.

Ameriška vojna mornarica v avstralskih vodah

Sydney, 20. marca s. (Reuter) Davi je prispela semkaj eskadra ameriške vojne mornarice, sestojča iz dveh križark in petih rušilcev.

Prebivalstvo je priredilo ameriškim vojnim ladjam izredno svečan sprejem. K sprejemu se je zbralo skoraj milijon ljudi. Stevilni posebni vlaki in avtobusi so pripeljali občinstvo tudi iz daljnje okolice. Avstralski parlament je odločil svojo današnjo sejo, da so se vsi člani vlade in parlamenta lahko udeležili sprejema. Prav tako vse šole v mestu niso imele pouka.

Mesto je okrašeno z ameriškimi in angleškimi zastavami. Ameriškim mornarjem je bila dovoljena prosta vožnja na vseh javnih prometnih sredstvih in prost vstop v vsa gledališča in kinematografe. Iz Sydneya odide ameriška eskadra na obisk še v Brisbane.

Washington, 20. marca s. (Ass. Press) Mornariški minister Knox je v svojem govoru omenil tudi obisk ameriške vojne mornarice v Avstraliji. Dejal je, da goje Zedinjene države prijateljska čustva do Avstralije in simpatizirajo z njenimi naravnimi težnjami. Knox je poudaril da obisk ameriške vojne mornarice v Sydneyu nima posebnega pomena. Skupno z ameriški vojnimi ladjami, ki so pravkar na obisku v Novem Zelandu, je v Pacifiških vodah trenutno 13 enic ameriške vojne mornarice, ki pa se bodo vse takoj vrnilo v svoje oporišče na Havajskem otoku, čim bodo uradni obiski končani.

Najhujiši letošnji napad na London

Napad je trajal celih šest ur — Mnogo človeških žrtev in velika gmotna škoda

London, 20. marca s. (Reuter). Nemška letala so izvedla preteklo noč najhujiši napad na London v tekočem letu. Več ur so bila nemška letala tako rekoč brez prestopa nad prestolnico. Letala so prihajala nad mesto iz različnih smeri v večjih skupinah. Protiletalsko topništvo je streljalo močnejše nego kdajkoli. Do polnoči je bilo znano, da je bil en nemški bombnik sestreljen. V zraku se je slišal močan strojniški ogenj, ko so stopili v akcijo angleški lovci.

Nemška letala so vrgla zelo veliko število eksplozivnih in zažigalnih bomb na mnogo delov mesta. Mnogo hiš je bilo porušeno. Med drugim so bile zadete štiri bolnišnice. V neki bolnišnici je zgorela ena izmed zgradb. V drugi bolnišnici, ki je bila prav tako zadeta, je bilo še v teku napada evakuiranih nad sto bolnikov. Vsa stekla na oknih bolnišnice so uničena.

Angleško uradno poročilo

London, 20. marca s. (Reuter). Letalsko in notranje ministrstvo javljata v svojem današnjem jutranjem komunikatu:

Sovražna letala so preteklo noč koncentrirala svoje napade skoraj izključno na London. Napad se je pričel zgodaj zvečer ter je bil smoteno zelo močan, po polnoči pa je polagoma prenehal. Pričakuje se, da napad ni povzročil prevelikega števila človeških žrtev. Javne naprave so bile poškodovane prizadete in povzročeni je bilo tudi mnogo požarov. Vsi požari pa so bili do jutra pod kontrolo, in obrambni oddelki so vedno obvladali položaj. Na stanovanjskih hišah in industrijskih podjetjih je bila povzročena znatna škoda.

Drugod v Angliji so sovražna letala napadla v glavnem nekaj raztresenih točkah v okolici Londona in na jugovzhodu. Izvršena škoda je majhna in človeških žrtev malo.

En sovražni bombnik je ponoči protiletalsko topništvo nad Londonom sestrelilo.

Nemško poročilo

Berlin, 20. marca s. (D.N.B.). Kakor je bil D.N.B. obveščen okoli polnoči, so nemške letalske sile v zadnjih treh do štirih urah krenile v napad na Anglijo. Hudi napadi so namenjeni važnim vojaškim ciljem v angleški prestolnici. V svojih radijskih brzojavah poročili poročila posadka nemških letal, da je opazila v Londonu dvanajst velikih požarov.

Ameriško poročilo

London, 20. marca s. (Columbia BS). Letalski napad na London preteklo noč je bil najhujiši, kar jih je v tekočem letu doživela angleška prestolnica. Napad je trajal polnih šest ur. Število žrtev bo veliko. Med drugim so bombe zadale neki veliki hotel v središču mesta, več bolnišnic in dve javni zakonlišči. Protiletalsko topništvo je streljalo izredno močno.

Več sto ton eksplozivnih in nad 10.000 zažigalnih bomb na Hull

Berlin, 20. marca s. (D.N.B.). Ponovni napad težkega letalstva na Hull je bil izredno močan, kakor je izvedel D.N.B. Več sto letal je v ponovnih napadih od 21.40

do 3 zjutraj brez odmora bombardiralo važne vojaške cilje in ponovno zmetalo več sto ton eksplozivnih bomb razne velikosti in nekaj 10.000 zažigalnih bomb.

Ze po prvih valovih teh napadov so nastali veliki požari zlasti v industrijskih delih na severovzhodnem koncu mesta in na jugu ter v pristanišču. V pristanišču so bila zadeta skladišča in rafinerije olja, nato pa se je začel požar širiti z neverjetno hitrostjo. Ogromni gosti oblaki so zakrili vso pokrajino.

Iz poročil posadke se vidi, da so zadetki bomb zaporednih valov med napadom povzročili uspešne eksplozije na dokih. Ugotovili so zlasti tri velike požare v severnem in severovzhodnem delu mesta, kjer so važne železniške naprave, poleg tega pa tudi elektrarne in plinska centrala. Smatrajo, da je bila tudi tod povzročena občutna škoda, ker so nastale precejšnje motnje v oskrbi s plinom in električnim tokom.

Poleg tega ogromnega napada nemških letal na Hull so ostale letalske skupine, kakor je D.N.B. izvedel, izvedle napad na številne pristaniške naprave v južnovzhodni in južnopozadnji Angliji in sicer ob obali ter na letališčih in industrijskih napravah v Midlandu. Prav tako so bile pristaniške naprave ob Temzi izpostavljene hudim napadom.

Angleški napad na Köln

London, 20. marca s. (Reuter) Letalsko ministrstvo javlja: Manjša skupina bombnikov vojnega letalstva je izvedla preteklo noč napad na Köln. Napad je bil zelo uspešen.

Angleži zavzeli Džidžigo

Mesto so zasedle južnoafriške čete — Srdita borba za Keren se nadaljuje

Kairo, 20. marca s. (Reuter). Kakor je javilo včerajšnje službeno poročilo poveljstva angleške vojske na Bliznjem vzhodu, so angleške čete v ponedeljek zavzele Džidžigo, ki leži samo 80 km od Hagara in nekaj nad 100 km od železniške proge Džibuti-Addis Abeba. Operacije proti Džidžigi je izvedla južnoafriška vojska, ki je prodrla iz Italijanske Somalije čez Daga-bur proti severu.

Angleško letalstvo je bilo zadnje dni v Abesiniji zelo aktivno. Izvedeni so bili napadi na sovražne postojanke pri Džidžigi, na neko letališče vzhodno od Addis Abebe ter na železniško progo. Prav tako so južno afriška letala v strmoglavem poletu napadla italijanske postojanke na prelazu Murda v Anglijski Somaliji, kamor so se Italijani umaknili po padcu Berbere.

O novih uspehih poročila včerajšnje službeno poročilo iz okolice Keren v Eritreji. Angleži so na jugu mesta zasedli nove važne postojanke. Angleško letalstvo je zopet uspešno sodelovalo s kopno vojsko in je izvedlo številne napade na sovražne postojanke v Kerenu in okolici.

Kairo, 20. marca s. (Columbia BS). V tujakih merodajnih angleških krogih računajo, da bodo Angleži v kratkem zasedli vso Eritrejo, nakar Italijani ne bodo razpolagali v območju Rdečega morja nikjer s postojankami ob morjski obali. Napovedujejo, da bo potem predsednik Roosevelt lahko spremenil nevtralnostni zakon toliko, da bodo smele ameriške trgovske ladje zopet voziti v Rdeče morje, ki po zavzetju Eritreje ne bi bilo več vojno področje.

Grško italijanska fronta

Atensko uradno poročilo javlja, da so grške čete odbile več napadov in zajele več sovražnih vojakov

Atene, 20. marca s. (At. ag.). Grški generalni štab javlja v svojem sročnjem 144. vojnem poročilu:

Naše čete so odbile dva italijanska napada, in sicer enega, ki je bil s podporo tankov izveden na osrednjem sektorju bojišča, in drugega manjšega na severnem sektorju. Zajeli smo več vojakov in uničili tri sovražne tanke.

Neka četa sovražne vojske, ki je bila v teku sovražnega napada izolirana, je prišla v križni ogenj našega avtomatičnega orožja in v topništva ter je bila popolnoma uničena. V dolini Vojuse smo pri uspešnih operacijah zajeli nekaj vojakov.

Atene, 20. marca s. (Reuter) Kakor javlja grško propagandno ministrstvo, so Grki včeraj na osrednjem sektorju bojišča odbili vse krajevne protinapade.

Reuterjev poročevalec javlja, da so bili zelo hudi boji včeraj tudi na severnem sektorju bojišča v Albaniji. Italijani so utrpeli tam resne izgube na moštvo in v vojnem materialu.

Tako v osrednjem, kakor tudi v severnem sektorju je tvoril pripravo za italijanske napade zelo močan ogenj italijanskega topništva.

Italijansko poročilo

Na bojišču, 20. marca AA. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča: Italijansko letalsko skupino so večer uspešno bombardirale sovražne postojanke na osrednjem bojišču. Prav tako so bombardirale sovražne oddelke topništva. Sovražno letalstvo ni odgovorilo. Italijanska letala so se vrnila na svoja oporišča nepoškodovana.

Močan in zdrav duh Francije

Maršal Petain: Francija je velika in slavna država, ki jo nesreča ne more zlomiti in uničiti

Grenoble, 20. marca AA. (Havas). Po intimnem kosilu je imel Petain govor, ki so ga prenašale radijske postaje. V začetku govora je rekel, da je v navdušenih manifestacijah v Grenoblu videl veren dokaz francoskega upanja v bodočnost svoje domovine, kakor tudi dokaz njihove pripravljenosti na vse žrtve pri obnovitvi Francije. Maršal je nato omenil davčna in podobna finančna vprašanja ter poudaril, da je v teh dneh eno najbolj važnih narodnih vprašanj vprašanje prehrane naroda.

Državni poglavar je rekel, da mnogo upa v ameriško pomoč.

Vedite, je rekel, da zahteva obnova naše države mnogo časa in to tem več, ker je še nekaj Francozov, ki se ne morejo odreči upom, da se bodo vrnili časi lahkomišelnega življenja. Toda ti Francozi so v zmoti. Francija se bori z mnogimi težavami in je izpostavljena mnogim nevarnostim. Naša država bo prebrodila to nevarnost samo tako, če bo dokazala najstrožjo disciplino. Vlada bo morala biti stroga in od-

ločna ter se ne bo smela czirati na odpor poidecev niti na primere združenega odpora tistih, ki imajo za to posebne interese. Takoj po sklepu miru bomo morali izvesti novo ustavo, katere osnovna načela so že sprejeta. Sedaj se bomo pripravljali na to, da se bomo lotili pripravljanja tega dela. Isti velja za statute francoskih pokrajin. Poleg tega se je treba vedno brgiti za tekočo državno poslo.

Na koncu svojega govora je rekel: Poslavljam se do Grenobla, poln lepih upov. Kakor po vseh drugih krajih, ki sem jih do sedaj obiskal, tudi tukaj diha močan in zdrav duh naše francoske zemlje. Toda jaz obutim tudi utripe pariškega srca, občutim življenje ostale Francije, kjer se povsod dela. V duhu slišim tudi naše ujetnike, ki zahtevajo od nas naj naredimo vse, kar je treba, da bi se vrnili v Francijo, v lepšo od one, iz katere so bili odšli. Po vsej državi se občuti silen polet ter težnja za tem, da se z delom in ustvarjanjem popravljajo napake preteklosti, brezbriznosti in nemarnosti. Sedaj na pomlad še bolj poprimimo za delo in pravilno glejmo na stvari. Francija je velika in slavna država, ki jo nesreča ne more zlomiti in uničiti. Pokažimo iz vsega srca svojo ljubezen do domovine!

Ameriški živež za Francijo Washington, 20. marca s. (Tess) Ameriška vlada je sporočila, da bo iz Zedinjenih držav na dveh ladjah poslan živež za prebivalstvo nezasedene Francije. K temu je podal izjavo francoski veleposlanik v Washingtonu Henry Haye, ki je dejal, da bodo živila, ki bi jih pripeljali ti dve ladji, zadostovala samo za prehrano za nekaj dni. Če žele Zedinjene države preprečiti glad v Franciji, bodo morale poslati tja še mnogo živil. Ze sedaj je ugotovljenih v Franciji mnogo smrtnih primerov zaradi gladi.

Dva nova sporazuma med Anglijo in generalom de Gaulleom

London, 20. marca s. (Reuter) Angleška vlada je podpisala dva nova sporazuma s svobodno francosko vlado generala de Gaulle.

Prvi sporazum določa, da bo dovolila Anglija svobodni francoski vojski kredite za njeno vzdrževanje in opremo. Drugi sporazum pa ureja finančne in gospodarske odnose med angleškim imperijem in onimi francoskimi kolonijami, ki so se pridružile generalu de Gaulleu. Ta sporazum določa med drugim tudi stalni odnos med angleškim funtom in francoskim kolonialnim frankom, in sicer z 1:176.25, kolikor je znašal odnos tudi med angleškim funtom in francoskim frankom pred zlomom Francije.

Sporazum določa dalje, da bodo francoske kolonije, ki so se pridružile generalu de Gaulleu, lahko zopet povsem svobodno trgovale z vsemi deli angleškega imperija. Vrhovni obrambni svet francoskih kolonij bo imel nadzorstvo nad vsemi finančnimi in trgovskimi transakcijami in bo lahko sklepal o uporabi presečka v denarnih ali blagovnih sredstvih vsake izmed francoskih kolonij.

Možnost skorajšnjega vpada v Anglijo

London, 20. marca s. (BBC) Minister za narodno obrambo Herbert Morrison je v nekem govoru ponovno opozoril angleški narod na možnost skorajšnjega vpada in ga pozval, da v tem primeru vzdrži do skrajnosti. Vlada in načelniki obrambe so storili vse, tako da ima polno zaupanje v uspeh obrambe. Na koncu je minister naglasil, da se vojna sicer res razvija na raznih frontah sveta, toda dokler Nemčija ni zmagala nad angleškim otokom, ne more biti govora o kakikoli odločitvi.

Težaven položaj Irske

Dublin, 20. marca s. (Reuter) Podpredsednik irske vlade je izjavil snovi v parlamentu, da je Irska najbolj blokirana država v Evropi. S to ugotovitvijo pa noče irska vlada obtoževati nobene velike vojnojoče se države, da bi jo blokirale nameno.

Irska je v zelo nevarnem položaju. Čuvati mora svojo nevtralnost in ne sme nobeni izmed vojnojočih se držav dovoliti kakršnekoli prednosti, ker bi to Irsko samo zapletlo v spor in povzročilo resne posledice.

Skrb za prehrano prebivalstva

Nekaj pripomb k zadnjim važnim ukrepom za zagotovitev prehrane prebivalstva do žetve

Ljubljana, 20. marca. Ljudje ne morejo več dobro zasledovati vseh ukrepov, predpisov in navodil, ki naj služijo za pobiranje draginje in preskrbo prebivalstva z živežem; predpisov je vedno več. S tem sicer ni rečeno, da so vsi ti ukrepi nepotrebni, da pa bodo lahko služili čim bolj svojem namenu, je potrebno, da jih ljudje dovolj dobro razumejo. Doslej se je že nekajkrat zgodilo, da so nekateri ukrepi dosegli nasproten učinek, ker jih ljudje bodisi niso hoteli razumeti ali jih niso mogli. Razumljivo je tudi, da vsi predpisi niso bili vselej posrečeni in da je že zaradi tega tem večja nezaupljivost do vsakega novega odloka. Mnoge odredbe so bile tudi prepozno uveljavljene, ko je bilo že mnogo, če ne vse, zamujena.

Skrb za prehrano prebivalstva prihaja do izraza v treh vrstah ukrepov oblasti: pobiranje draginje in spekulacije z življenjskimi potrebščinami; zbiranje — nakupovanje zalog pri pristojnih ustanovah in po njih — živeža ob nadzorstvu nad notranjim tržiščem, uvozom in izvozom, ukrepi, da bi bilo čim več in čim bolj obdelane zemlje. Najtežavnejša je naloga preskrbeti dovolj živeža za prebivalstvo do nove žetve, ne da bi draginja naraščala. Doslej se je zdelo, da so bili proti draginji brez moči, kajti noben ukrep ni mogel ustaviti podraževanja življenjskih potrebščin. Ukrepi proti draginji so bili v nekaterih primerih celo škodljivi, ker je zaradi njih začelo primanjkovati blaga — bodisi, da ga producenti niso hoteli ali mogli prodajati po predpisanih cenah. — Posebne težave so s preskrbovanjem prebivalstva z žitom, z najvažnejšim živežem. Prav zaradi tega je bilo izdanih največ ukrepov, ki so se pa izkazali vsi več ali manj pomanjkljivi. Zato je bila zdaj izdana uredba o obvezni prodaji presežkov žita in moke pri pridelovalcih. Prisilna prodaja je uvedena v vsej državi, ne le v žitornih pokrajinah, kar je edino pravilno.

Prav tako važno je, da je minister za prehrano pred dnevi prepovedal vsako zvišanje cen do 1. avgusta — to je do nove žetve — in da so bile maksimirane tudi cene drugih vrst žit. Razen pšenice — rži, ječmena in soržice. Vsi ti ukrepi bi bili potrebni že zdavnaj in če bi bili izdani takoj po žetvi, bi ne mogli nikjer govoriti o pomanjkanju žita. Znano je, da se je razvila nelegalna trgovina z žitom, zlasti v bogatih žitornih pokrajinah. Mnogi pridelovalci niso hoteli prodajati pšenice po predpisanih, maksimiranih cenah pristojnim ustanovam, temveč so jo skrivali ter čakali na nadaljnji podražitev. Če so jim pa zasebni kupci ponudili za pšenico višjo ceno kakor je bila predpisana, so jo jim pa radi prodali. Ne smemo torej pripisovati le slabi letini, da je bilo doslej napredaj tako malo pšenice, da ni bilo dovolj niti za sam polbeli kruh.

Gibanje zaposlenosti v Jugoslaviji

Decembra je bilo v vsej državi zavarovanih pri krajevnih organih Osrednjega urada za zavarovanje delavcev 713.264 delavcev in nameščenec, med njimi 502.884 moških in 210.380 žensk. Število zavarovancev decembra je bilo v primeri z novembrom za 43.069 nižje, a v primeri z decembrom 1939. za 5829 višje. Moških zavarovancev je bilo za 9827 manj kakor pred letom, delavcev je pa bilo zavarovanih 16.566 več (8,04%) kakor decembra predlanskim. V primeri z zavarovanimi delavci decembra 1938. je bilo lani zavarovanih 24.458 delavcev več.

Na dravsko banovino odpade 112.075 zavarovanih delavcev in nameščenec, ali 15,71% vseh zavarovancev v državi. V to število so vračunani tudi zavarovanci bolniške blaginje Merkur s področja dravske banovine. Pri »Merkurju« je bilo zavarovanih 971. zasebnih nameščenec.

Na področju banovine Hrvatske je bilo decembra zavarovanih 236.518 delavcev in nameščenec (33,16%), na ostalem področju države pa 364.671 zavarovancev (51,13 %).

V primeri z novembrom se je število zavarovancev v naši banovini zmanjšalo decembra za 7890 ali 6,58%, na področju banovine Hrvatske za 3.14% in v drugih banovinah za 7,1%.

Povprečna dnevna zavarovana mezda za vso državo decembra je znašala 33,62 din in je bila v primeri z decembrom predlanskim za 6,91 din višja in za 12 par višja kakor novembra. Povprečna dnevna zavarovana mezda moških zavarovancev za vso državo je znašala 36,78 din. V dravski banovini je znašala povprečna dnevna zavarovana mezda vseh zavarovancev 36,62 din moških zavarovancev pa 41,19 din. Skupna zavarovana mezda za vso državo je znašala decembra 599,49 milj. din novembra pa 633,43 milijona din. Decembra predlanskim je znašala skupna zavarovana mezda za vso državo 436,99 milijona din. Skupna zavarovana mezda na področju dravske banovine je znašala decembra 102,59 milj. din. Porast skupne zavarovane mezde v državi je znašal lani 37,19%.

Iz Kamnika

— Vokalni koncert, ki ga bo priredilo pevsko društvo »Lira« v Kamniku v soboto 22. t. m., bo nudil obilo duševnega užitka in razvedrila. Kamniška »Lira« ni poznana samo v domačem kraju, temveč sega njen sloves daleč naokrog. Sedaj je »Lira« naše najstarejše pevsko društvo v Sloveniji in je v tej dobi svojega obstoja vedno in povsod častno zastopalo naše kulturne in nacionalne interese. Tako društvo zasluži po vsej pravici, da se podpre, zato naj bo v soboto sklep vsakega zavednega Kamničana in Kamničanke: Vsi na koncert »Lira«.

Pravdačasno zažuden ogenj. V torek okrog 19. je izbruhnil iz dimnika hiše v Majstrovji ulici, ki je last prof. Breznika iz Ljubljane in v katere pritičilo je slasičarna Pogačar, velik plamen. Le par ljudi je opazilo, ker je dimnik na dvorišni strani, pač pa so videli stanovalci nasproti stoječe hiše v sosedni ulici, da se je plamen ponovil. Hitro so obvestili gasilce, ki so hip nato prihiteli gasiti. Ugotovili so, da so se v dimniku vnele saje, kar je imelo za posledico, da je pričelo

Upoštevati je tudi treba, da mnogi pridelovalci zadržujejo več žita kakor bi ga v »normalnih« časih, ker pač hoče biti vsak čim bolj založen z živežem.

Uvedba prisilne prodaje presežka žita sama na sebi seveda ni dovolj. Z odkupovanjem bo še precej težav, kajti marsikdo bo hotel obdržati čim več žita in moke kljub predpisom. Dovolj je znano, kako je bilo med svetovno vojno, ko so kmetje imeli javne in skrivne kašče; shrambe, ki so jih odpirali zastopnikom oblasti, so bile seveda več ali manj prazne. Pridelovalcem sicer sedaj ne bo treba skrivati žita iz strahu, da bodo morali trpeti pomanjkanje, saj bodo lahko obdržali dovolj živeža. Dovoljene so mnogo večje količine kakor jih smejo imeti v naši banovini meščani in prebivalstvo sploh, ki kupuje moko in kruh na nakaznice. Tako je določeno za vsakega člana kmečkega gospodinjstva po 60 kg pšenice ali 50 kg moke od 1. aprila do 1. avgusta, torej za 5 mesecev, ali po 10 kg moke na mesec, med tem ko je v Sloveniji lahko kupimo samo 4 kg na nakaznice. Razen tega je pridelovalcem dovoljeno še obdržati po 10 kg pšenice ali 8 kg pšenične moke na vsak oral orne zemlje za prehrano poljskih delavcev. K temu je treba prišteti še po 14 kg koroze ali 110 kg moke, po 60 kg ječmene ali 50 kg moke, dalje po 50 kg od vsakega katastrskega orala zasejenega s korozi lani, za živino, še po 50 kg koroze za pisanje prašiča, po 1000 kg koroze za pisanje goveda itd. Kmetom se torej ni treba bati, da bodo morali stradati zaradi uvedbe o prisilni prodaji žita in moke.

Prav tako se ne bodo pridelovalci smeli pritoževati, da bodo prisiljeni prodajati žito po nizkih, predpisanih cenah, medtem ko se bo blago, ki ga morajo kupovati, dražilo, saj je do 1. avgusta prepovedana vsaka podražitev kakršnega koli blaga. Prejnejše cene je bil med kmeti hud odpor proti maksimiranju cen žita, češ da cene industrijskega blaga, ki ga mora kmet kupovati, niso bile maksimirane.

Sele sedaj se uveljavljajo predpisi, ki smo si jih želeli že ob začetku vojne. Nešteto kmetov je bilo že naglašeno, da bi kmetijsko blago ne smelo biti izvezeto iz predpisov o pobiranju draginje in brezvestne spekulacije. V začetku je bilo prosto vse kmetijsko blago, ki se je zato naglo nezadržano podraževalo in s tem so se v veliki meri povečali življenjski stroški, kar je zopet vplivalo na cene industrijskega blaga, ker se je podražila produkcija in ker so bile znatno dražje sirovine.

Učinek najnovjših ukrepov se bo moral kmalu pokazati, a uspeh zavisi od strogega nadzorstva, vestnega sodelovanja vseh ustanov in posameznikov, ki bodo sodelovali pri nakupovanju presežkov žita in moke, v največji meri pa od pridelovalcev samih, od njihove zavesti do skupnosti, države, od njihove morale.

Leti tudi leseno tramovino in bližnje ogrode podstrešja. Če ognja ne bi tako kmalu opazili in ne bi bila gasilska pomoč tako hitra, bi že hudo nato izbruhnil požar, ki bi imel za Kamnik lahko katastrofalne posledice. Hiša ima namreč vse podstrešje popolnoma leseno in stoji v sturjeni fronti enakih hiš, ki bi bile gotovo po vrsti prizadete.

Kamniški »Podgrintovel« navajajo seznan darovalce za zimsko pomoč. Medtem ko omenjajo, da je bilo nabranega med drugim tudi 50 kg krompirja in nekaj fižola, pa ni nikjer omenjeno, da je za isti namen darovalo tukajšnje Sokolsko društvo 500 din in prav tako tudi Narodna čitalnica. Ker ne dvomimo v resničnost ljubezni tega lista, smo prepričani, da je to dvojice imen izostalo le po pomoti in bodo to v prvi prihodnji številki lojalno popravili.

Velike vaje v obrambi proti letalskim napadom, bodo v nedeljo popoldne združene z veliko župno gasilsko vajo. Občinstvo opozarjamo na naslednja navodila: Ob 15.10 bo sirena iz Barutane zaznala, da se bliža Kamniški bombni napad. Znak ponovita tudi tovarni Knaflč in Titan. Na ta znak naj se takoj odstrani občinstvo z ulic in trgov v hiše in na bližnje veže. Nihče se ne sme muditi na Glavnem trgu, Grabnu in Sutni, pač pa občinstvo lahko opazuje vaje na Poljanah, Malem gradu in na sejmišču. Za red v mestu bo skrbel poseben policijski oddelček. Kmalu po alarmu se bodo slišale detonacije, kar znači, da so bombniki napadli mesto Kamnik. Takoj nato nastopijo posebni oddelki za ugotovitev plinov, po 10 minutah pa bodo dale sirene znak, da je nevarnost minila. Občinstvo lahko zapusti veže in zaklonišča, vendar pa mora paziti, da ne bo oviralo gasilskih oddelkov, ki nastopijo za gašenje požarov. — Te vrste vaj v tolikšnem obsevu v Kamniku še nikdar ni bilo. Pomočnost pa bo tudi gasilski naraščaj iz Mengša, ki bo nastopil na sejmišču samostojno.

Okopljite si noge v topli vodi, ki ste ji dodali za din 1.— kopalne soli, namazite s Pledor kremo (tuba din 12) in nato postopajte z Borosanom (škatala din 8) in hodili boste lahko kot angelci na peresih. — Kr. dv. dob.

drogerija Gregorič
Ljubljana — Prešernova ul. 5

Iz Kranja

— Ljudska univerza priredi drevi ob 20. v Narodnem domu predavanje g. dr. Neubauerja o temi »Boljšje je preprečiti, nego lečiti«. Predavanje spremljata dva filma.

— Moški pevski zbor v Kranju priredi v soboto 22. t. m. ob pol 11. v Narodnem domu koncert naših domačih narodnih pesmi. Zbor vodi učitelj g. Franjo Lasič. Ljubitelji narodne pesmi vijočno vabljeni.

DNEVNE VESTI

— Povratek ruskega poslanika v Beograd. Kakor poročajo beograjski listi, se je po daljšem bivanju v Moskvi vrnil v Beograd poslanik Sovjetske zveze gospod Plotnikov, ki je zopet prevzel svoje posle.

— Dr. Branko Ehrlich umrl. Na Golniku je včeraj umrl Zagrebčan dr. Branko Ehrlich, mož ge. Tanje Ehrlichove, starejše hčere blagopokojnega dr. Gregorja Žerjave. Dr. Branko Ehrlich je že dolgo bolehal in se zdravil v raznih sanatorijih. Zadnja leta je preživel po večini na Golniku, kjer se mu je zdravje sprva zboljšalo, pred tedni pa se je nenadoma hudo poslabšalo. Kljub skrbni negi in vsem zdravniškim sredstvom je smrt naposled zmagala. Pokojnik je bil zelo izobražen in kultiviran človek, čigar plemenito srce in blago dušo so njegovi znanci in prijatelji visoko cenili. Globoko žalujoci gospe Tanji pa je smrt ugrabilala nenadomestljivega moza in tovariša. Zalujoci im izrekamo svoje iskreno sožalje!

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 23 z dne 19. t. m. objavlja uredbo o spremembah in dopolnitvah § 8. zakona o ustroju socialne in zdravstvene uprave, odločbo o prenosu poslov iz pristojnosti odseka za posredovanje dela na osrednjo upravo za posredovanje dela, pravilnik o spremembi pravilnika za izvrševanje uredbe, kako se odmerjata pridobitna in družbeni davek zavezancem, ki poslujejo na območju banovine Hrvaške in na ostalem območju države; pogoje za brezcarinski uvoz gnojilnih snovi; spremembo in dopolnitev čl. 27. pravilnika o sprejemnih radijskih aparatih; nove poštne pristojbine in seznam držav, okuženih z rastlinskimi boleznimi.

— Uredba o invalidih iz mirne dobe. Ministrski svet je na predlog vojnega ministra in ministra za socialno politiko predpisal uredbo o vojnih invalidih iz mirne dobe. Uredba se nanaša na vojaško, vojno uradniško, državne uslužbenice v vojni službi, častnike, oficirje, godbenike, mornarice, gojence vojnih šol, znanstvenike in obveznike iz rezerv, ki so postali invalidi v mirni dobi pri uravljanju vojaške službe. V prvo skupino ali v 100% nesposobnosti spadajo vojni invalidi, ki so navezani na tujo pomoč. Prejemali bodo 9.000 din letne podpore. V drugo skupino s 100% invalidnostjo za invalide, ki pa niso navezani na tujo pomoč, spadajo invalidi, ki bodo prejeli 7.200 din invalidnine na leto. Invalid z 90% invalidnostjo, bo prejemal po 6.400 din invalidnine, z 80% invalidnostjo 5.700 din, z 70% invalidnostjo 5.040 din, s 60% invalidnostjo 4.320 din, s 50% invalidnostjo 3.600 din, s 40% invalidnostjo 2.880 din in s 30% invalidnostjo 1.440 din na leto.

— 1200 vagonov uvoženega sladkorja bo razdeljeno na vsa država. Nedavno smo poročali, da bo »Pogoda« uvozila 1200 vagonov sladkorja s Češke Moravske, zdaj pa sporočajo iz Zagreba, da Pogoda ni dobil dovoljenja za znižanje trošarine na uvoženi sladkor. Dovoljenje za znižanje trošarine na uvoz sladkorja je dobila državna tovarna sladkorja v Belju. Vendar bo vse posle prevoza opravil Pogoda, ki se mu je posrečilo skleniti kupčijo z ustanovami in protektoratom Češke Moravske. Uvoženi sladkor bo po potrebah razdeljen na posamezne kraje v državi in ne bo uporabljen v banovini Hrvaški.

— Produkcija naših solarij. Poraba soli v naši državi znaša na leto okrog 150 milijonov kg. Naše solarne produkcije smo 75 milijonov kg, tako da je treba polovico te količine še uvoziti. Sol uvažamo iz Turčije, Rumunije, Nemčije, Tunisa in Egipta. Sirokovnjaki trde, da bi lahko naše solarne produkcije dovolj soli za krite vse potreb. Solarna v Kreki bi s primerno preureditvijo lahko znatno zvišala svojo kapaciteto. To velja tudi za solarno v Uclunju. V Dalmaciji je mnogo primernih terenov za pridobivanje morske soli. Te terene so izkoristili že Rimljani in Benečani. Sledovi starih zapuščenih solarni so še marsikje očitni v Dalmaciji. Potrebno bi bilo, da bi obnovili stare zapuščene solarne in primerno preuredili te, ki so v obratu. Prav tudi ni, da opuščajo solarni v Stonu in Pagu, ki sta bili pred vojno dovolj aktivni.

— Odobritev novih javnih del. Gradbeno ministrstvo je s posebnim odlokom odobrilo načrte številnih manjših in nekaj večjih stavbnih del. Med večjimi deli je treba omeniti drugo etapo del pri postopni veterinarske fakultete v Beogradu. Proračunska vsota znaša 4.044.447 din. Odobren je tudi načrt za novo poslopje kirurške klinike v Beogradu. Proračunska vsota del v prvi etapi znaša 5.582.610 din. V Valjevu nameravajo zidati šolsko poslopje srednje kmetijske šole. Proračunska vsota znaša 4.710.751 din.

— Pred gospodarskimi pogajani v Madžarsko. Napovedujejo, da se bodo kmalu začela gospodarska pogajanja med našo in madžarsko trgovinsko delegacijo, in sicer čim se bodo vrnila naši delegati iz Italije.

— Pred novim sestankom stalnega jugoslovnsko-nemškega gospodarskega odbora. Po vseh iz Berlina bo aprila ponovno zasedanje stalnega jugoslovnsko-nemškega gospodarskega odbora. Ta odbor se sestane vsakeh 6 mesecev zaradi ureditve trgovskega prometa med obema državama. V zadnjem polletju je narasel nemški klirniški saldo zaradi povečanih številnih dobav v Jugoslavijo in zaradi našega manjšega izvoza. To bo glavni predmet razprave na prihodnjem zasedanju.

Koncert jugoslovnske pianistke v Berlinu. Gđ. Branka Musolin je priredila v Berlinu koncert, ki so se ga udeležili jugoslovnski poslanik v Berlinu dr. Ivo Andrić, člani jugoslovnskega poslanstva in jugoslovnske kolonije. Ves berlinski tisk piše o koncertu Branke Musolin kar najpogostneje in ji prerokuje umetniško bodočnost.

— Dva poškodovanca. V Kresnicah je včeraj krava sunila 59letnega posestnika Franca Končiča z rogom v desno oko in mu ga tako močno poškodovala, da so ga morali v bolnici odstraniti. — V Vrhpolju nad Kamnikom je pes popadel 32letno posestnikovo hčer Jožefo Klobčič in jo ugriznil v levo nogo.

— Dve žrtvi pretepa. V neki gostilni v Senčurju pri Kranju se je prednočnim zbrala večja družba domačih fantov, ki so nekaj časa prepevali, nato pa jih je razgrela pišča, da so se začeli med seboj prepirati. Kmalu je nastal tudi pretep. Nekateri vročokrvneži so potegnili nože in začeli na slepo mahati okrog sebe. V krvi je naenkrat obležal 27letni mesarski mojster

Janko Gašperlin, za njim pa je padel 20-letni posestnikov sin Jože Logar. Oba so prepeljali v bolnico, kjer so ugotovili, da ima Gašperlin več poškodb na rokah in po životu, Logar pa štiri hujše vbojilne na životu. Senčurski orožniki so krivce pretepa aretirali.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno jasno, ponoči zmerno hladno in slana. Včeraj je bila navšnja temperatura v Dubrovniku in Kumboru 12, v Splitu 10, na Rabu 9, v Mariboru in Zagrebu 8, v Ljubljani 7,8, v Beogradu in Sarajevu 6, na Visu 5. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769,1, temperatura je znašala —3,4 na aerodromu —7,5, v Mariboru —5, v Zagrebu —7, v Beogradu —3, v Sarajevu —6, v Splitu in Visu, v Kumboru 4, na Rabu 3, v Dubrovniku 1,0.

Iz Ljubljane

Ij— Občni zbor JNAD Jugoslavije bo drevi ob 20. v čitalnici. Dolžnost vsakega člana je, da se občnega zbora udeleži. — Tajnik I.

Ij— Javna prošnja vsem društvom. Protituberkulozna liga v Ljubljani bo priredila od 11. do 17. maja svoj običajni protituberkulozni teden pod geslom »Vsakega jetičnega bolnišni posteljo! Zveza želi, da bi dosegel letošnji protituberkulozni teden najboljše moralne uspehe ter tudi z zbiranjem gnetnih sredstev presegel vse slične dosedanje prireditve. Čeprav divja okrog nas vojna vihra, naša srca ne smejo kloniti, marveč moramo prav v teh resnih tasih bolj kakor kdaj koli skrbeti za zdravje in odpornost naroda. Da bo naš protituberkulozni teden kronan s popolnim uspehom tako v moralnem kakor v gnetnem pogledu, prosimo vsa društva brez izjeme, naj določijo za svoje prireditve in morebitne nabiralne akcije kak drug primeren čas. — Protituberkulozna zveza v Ljubljani.

Ij— Bilzu 500 dekliških in mladeniških grl bo v soboto ob 15. in v nedeljo ob 11. dopoldne prepevalo na koncertu mladine ljubljanskih meščanskih in srednjih šol za zimske pomoč mestnim revežem ljubljanskim. V tem velikanskem mešanem zboru bodo združeni vsi ljubljanski srednjšolski zbori, ki bodo pod vodstvom prof. Slavka Miheličica in prof. Franja Staničica učiteljska peli že nad 50 let staro in še vedno lepo Sattnerjevo »Pozimi iz šole«. Adamičovo harmonizacijo iz Kokošarjeve zbirke »Kaj pa delajo ptičke«. Premlovo »Slovansko pesem« in Försterjevo »Ave Marija« iz Gorenjskega slavika, ki jo bo »prepeljal« velik mladinski orkester, združen z orkestrom učiteljske šole in bežigradske gimnazije. Poleg te skladbe bo združeni mladinski orkester spremljal tudi Schwabovo »Kanglico«, ki jo bo pel zbor bežigradske realne gimnazije. Za samo zaradi velikega srednjšolskega pevskega zbora in zaradi združenega mladinskega orkestra bo vsak prijatelj glasbe in petja zadovoljen s sijajnim koncertom v opernem gledališču. Opzariamo, da je vstopnina za koncert v soboto ob 15. dopoldne, ki je namenjena samo šolski mladini, samo 20 din, za koncert v nedeljo ob 11. dopoldne, ki bo za vsa javnost, na samo 3 do 16 din. Ves čisti dohodek obeh koncertov je namenjen ljubljanskim mestnim revežem.

Ij— Preselitev mestnega preskrbovalnega urada. Mestni preskrbovalni urad je imel doslej svoje prostore v dveh nadstropjih Mahrove hiše in v II. nadstropju Mestnega doma. Sedaj so se vsi odeli preskrbovalnega urada preselili v II. nadstropje levega trakta Mestnega doma, v katerega je dohod iz Strelške ulice.

Ij— Društvo brezposelnih profesorjskih kandidatov bo imelo svoj redni občni zbor v nedeljo 23. t. m. v društvenem lokalu, Gosposka ul. 12 (Novinarski dom). Vsi profesorjski kandidati naj se ga zanesljivo udeležijo. — Odbor.

Ij— Predavanje Pedagoškega društva. Pedagoško društvo v Ljubljani bo priredilo v ponedeljek 24. t. m. predavanje priznanega našega pedagoškega delavca g. prof. Gustava Šiliha, ki bo govoril o »predlogih za novi zakon o ljudskih šolah«. Predavanje se bo pričelo ob 18. v dvorani mineraloškega inštituta univerze. Vsi, ki se zanimajo za aktualno predavanje so vabljani. Vstopnine ni.

Ij— Na Trški gori, Bučarjevih znano igro s petjem in godbo bodo ponovili šentjakobčani šestle v soboto 22. in v nedeljo 23. t. m. ob 20.15. Pri sobotni predstavi bo proslavil v vlogi župana Polajnjarja svoj stoti nastop g. Slavko Plevelj, eden prvih članov odra. Pri predstavi sodeluje orkester Sokola I pod vodstvom Danila Bučarja in mešani pevski zbor. Ker je bila tudi zadnja predstava popolnoma razprodana, si priskrbite vstopnice že v predprodaji.

Ij— Na VSAKO MIZO LASKO PIVO!

Ij— Vozni promet s Selenburgove ulice mimo kazine na severni strani Kongresnega trga do Wolfove ulice bo kakih 14 dni ustavljen zaradi polaganja nove kanalizacije med podaljšano Šubičovo ulico in Wolfovo ulico, pešcev pa dela ne bodo dosti ovirala.

Ij— Mestni krompir na debelo se z nakaznico iz Mestne hranilnice dobiva v skladišču Vidmarjeve hiše v Gradišču samo vsako sredo in soboto ves dan, na drobno ga pa dobite vsako dopoldne na mestni stojnici na Vodnikovem trgu. Na debelo lahko kupi posameznik od 300 kg krompirja ter ga takoj plača v Mestni hranilnici ljubljanski, na drobno ga pa vsaka gospodinja lahko na dan dobi do 10 kg.

Ij— Pedeželani kupujejo moko v Ljubljani. Odkar je moka na nakaznice, prihajajo zlasti ljudje iz okoliških občin v Ljubljano po moko s svojimi nakaznicami. Nekateri trgovci so na nakaznice okoliških občin tudi prodajali moko občanom tujih občin na škodo ljubljani občanov. Ljubljanski trgovci smejo prodajati moko le ljubljanskim občanom in zato mestni preskrbovalni urad opozarja, da trgovcem, ki se tega navodila ne bodo držali, ne bo več nakazoval moko.

Iz Trbovelj

— Občinske zadeve. Trboveljski občinski odbor je nedavno sklepal o raznih upravnih, socialnih in gospodarskih vprašanjih. Predsednik je poročal o stališču trboveljske občine glede akcije za zimske pomoč in poslovanju občinskega preskrbovalnega urada. Večjemu številu občanov bodo nakazane enkratne podpore po 50, 100, 150 in 300 din. Nekaterim so se nakazale enkratne redne mesečne podpo-

re, drugim pa povijanje sedanje zaradi naraščajoče draginje. Odpisuje se zaostale neizterljive občinske doklade enajstim trboveljskim davkoplačevalcem v skupnem iznosu nad 40.000 din. Ani Hribarjevi je bilo dovoljeno izvrševanje gostilniške obrti. Za poslovanje občinskega preskrbovalnega urada je bil imenovan občinski tajnik Tine Korinšek, ki je že dozdaj opravljal te posle. Na lastno prošnjo je bil razrešen službe referenta za vojaške zadeve g. Franc Grosar, najstarejši občinski namestnik, ter je razpisna služba občinskega referenta v položaju uradniškega pripravnika. Prednost imajo prosilci, ki so bili že doslej v občinski službi. Prošnje je treba vložiti v roku 30 dni. — V petek bo občinska proračunska seja. Proračunski predlog za 1941-42 izkazuje 4.046.700 din izdatkov in prav toliko dohodkov. Dosedanji proračun je bil za 973.065 din manjši. Zvišani izdatki gredo na račun posebnih gradbenih stroškov (novi vodovod, šoli pri sv. Katarini in na Sv. Planini), povečanih materialnih izdatkov, ki skupno dosega 3.150.388 din (v letu 1940 do 41 2.397.686 din), osebnih izdatkov din 896.312 (v letu 1940-41 675.949), ubožnega sklada 681.500 din, (l. 1940-41 505.500 din). Občinski veterinarski sklad se bo povzela od 22.313 na 25.960 din.

— Popravek. V poročilu o »Lepti pridobitvi trboveljskih rudarjev«, ki ga je »Slovenski Narod« objavil 18. t. m., je tiskarski škrat izpuštil celo vrstico ter bi se moral dotični odstavek pravilno glasil: »Pred leti se je krajevni odbor Bratovske skladišnice pomladil ter sta stopila na čelo odbora delovni daljnovidni predsednik tehnični ravnavatelj premogokopne družbe gosp. inž. Bliskupski in podpredsednik g. Tone Alič«.

Pevski koncert, ki ga je v nedeljo popoldne priredil oktet delavskega pevskega društva »Zvon« iz Zagorja, kljub najboljšim nameram koncertantov ni imel med trboveljsko publiko pričakovanega odziva. Koncert je bil zaradi lepega vremena in nedelje prav neprimerno obiskan. Slušalcem se je predstavil oktet pod vodstvom pevovodje Franca Ritterja ter v treh delih odpel 15 narodnih in umetnih pesmi znanih slovenskih skladateljev. Zbor se je vidno potrudil, da prednašanih da kar najboljše poudarka glasbene pevске uslužnosti. Posamezni glasovi so ustrezajoči, najboljši je bil po smornem in lakem elasu basist. Na programu so bile pismi Laharnarja, Volariča, Pregla, Sattnerja, Aljaža, Deua, Prevlova, Adamiča, Haidricha, iz dr. Največ priznanja sta našli Ipatčeva »Danica« in Volaričev »Večer«, ki jih je oktet prednašal s posebno ubranostjo čisto intonacijo in zadovoljivo gibkostjo. Publika je zbor nagradila z živahnim odobravanjem. Zagorjanom smo hvaležni, da so nam nudili lep pevski užitek!

Iz Hrastnika

Zborovanje bivših koroških borcev. V Hrastrniku so 18. t. m. zborovali bivši borci za našo severno mejo, združeni v krajevni organizaciji Legije koroških borcev. Občni zbor je vodil predsednik Jože Groznik, šolski upravitelj v Hrastrniku, ki je predvsem pozdravil zastopnika glavnega odbora Kristana iz Ljubljane in g. Zidana kot zastopnika ljubljanske krajevene organizacije. Na njegov predlog so zbrani borci poslali udanostno brožavko Nj. Vel. kralju Petru ter ministru za vojsko in mornarico arm. generalu Petru Pošću. Predsednik je za tem poročal o delu krajevene organizacije ter je podal tudi tajniško poročilo namestu odsotnega tajnika. Zastopnik glavnega odbora g. Kristan iz Ljubljane je v svojem govoru poudarjal dolžnost bivših koroških borcev, da kakor pred 20. leti tudi sedaj posvete svoje sile za dobro kralja in države. Predvsem so koroški borci moralno upravičeni, da z vsemi sredstvi pobijajo deficitom. Kakor vsa ostala bojeviška združenja, predvsem zveze vojnih dobrovoljcev, rezervnih oficirjev in ostalih, hočejo tudi koroški borci samo eno, da se uveljavijo besede mnogih naših merodajnih činitelejev, izrečenih v zadnjih tednih: »Hočemo biti strogo nevtralni, tujega nočemo, toda tudi svojega ne damo!«

Boleznica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 20. marca: Aleksandra, Kurbert

DANAŠNJE PRIREDITVE

Občni zbor JNAD Jugoslavije ob 20. v čitalnici

Društvo »Pravnik« in ljubljanska sekcija kriminalističnega združenja kraljevine Jugoslavije: predavanje dr. Antona Stubeha

»Praksa in pomen pridržbe po prestari kazni« ob 18 v dvorani št. 79 pravosodne palače

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1. Bahovec, Kongresni trg 12 in Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta 48.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 20. marca: »Brez tretjega«. Red četrtak. Gostovanje Vike Podgorske in režiserja Hinka Nučiča, članov zagrebške drame

Petek, 21. marca: »Brez tretjega«. Red B. Gostovanje Vike Podgorske in Hinka Nučiča

Sobota, 22. marca: »Zaprta vrata«. Izven Znižane cene od 20 din navzdol.

Nedelja, 23. marca: »Šesto nadstropje«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 20. marca, zaprt (glavna vaja za »Fausta«).

Petek, 21. marca, zaprt (generalna opera »Faust«).

Sobota, 22. marca: »Faust«. Red premier-ski.

Borzna poročila

Curih, 20. marca. Beograd 10.—(Pariz 7.87, London 17.30, New York 431.—, Bruselj 69.—, Milan 21.725, Madrid 39.50, Amsterdam 229.—, Berlin 172.50, Stockholm 125.75, Oslo 98.50, Kopenhagen 83.50, Sofia 42.—, Lisabona 17.27, Budimpešta 35.—, Atene 300.—, Carigrad 337.50, Bukarešta 200.—, Helsingfors 870.—, Buenos Aires 99.50.

Kdo določa cene v Ljubljani?

K podražitvi mesa, slanine in masti

Ljubljana, 20. marca.

V torek je objava mestnega poglavarstva v Ljubljani o novih cenah mesa, slanine in masti, zbudila med meščani veliko vznemirjenje. Nove cene so bile določene nekaj dni po ministrski uredbi, ki prepušča vsako podražitev vsakršnega blaga do 1. avgusta letos. V ministrski uredbi je predpisano, da podražitev blaga do 1. avgusta lahko dovolji le minister za prehrano na posebno prošnjo in izrednih primerih. V sporočilu mestnega poglavarstva o novih cenah mesa, slanine in masti tudi stoji, da je podražitev dovolila banska uprava ljubljanskim mesarjem, češ, podražila se je živina.

Včeraj je banska uprava poslala listom demanti, da je dovolila novo zvišanje cen mesa, slanine in masti. Sporočilo banske uprave se glasi:

V dnevnem časopisu z dne 18. t. m. je bilo objavljeno, da je kr banska uprava dovolila novo zvišanje cen mesa, slanine in masti.

Ker bi gornja objava o novem zvišanju cen lahko zmotno vplivala na poedina oblastva, konzumente in mesarje se sporoča naslednje:

Kr. banska uprava novega zvišanja cen mesa, slanine in masti ni dovolila in v bodoče tudi ne bo dovoljevala. Sreskim načelstvom in mestnim poglavarstvom je bilo izdano samo pooblastilo, da smejo v lastnem delokrogu v izjemnih in upravičenih primerih na novo določiti ceno mesa, slanine in masti z ozirom na tržno ceno živine v njihovem okraju. Istotako so bila gornjim oblastvom z internim razpisom dostavljene smernice in navodila, ki jih bodo pri event. novem določanju cen uporabljala.

Iz tega poročila je razvidno, da je banska uprava izdala le pooblastilo sreskim načelstvom in mestnim poglavarstvom, da smejo v svojem delokrogu v izjemnih in upravičenih primerih določiti nove cene mesa, slanine in masti glede na tržne cene živine. Ne moremo soditi, ali banska uprava v resnici lahko izda takšno pooblastilo ali pa je za to pristojen le minister za prehrano, kakor nekateri mislijo.

Banska uprava torej ni neposredno dovolila podražitve mesa, slanine in masti, temveč je izdala ljubljanskemu mestnemu poglavarstvu pooblastilo, da lahko določi nove cene. Sedaj je vprašanje, ali je ljubljansko mestno poglavarstvo pravilno razumelo to pooblastilo, kakor tudi, ali je bilo upravičeno dovoliti nove cene. Razumljivo je, da se ljudje vprašujejo, kdo je v Ljubljani prav za prav pristojen za določanje cen življenjskih potrebščinam, zlasti po izdaji ministrske uredbe. Preden je bila izdana ministrska uredba, je podražitev mesa in mesnih izdelkov smela dovoljevati banska uprava, ko pa je bila izdana uredba s prepovedjo nadaljnjega podraževanja, jo je večina ljudi razumela tako, da bo poslej lahko dovolil podražitev le minister za prehrano.

Na našem trgu so nastale zaradi tega precejšnje zmede. Cim je mestno poglavarstvo objavilo nove cene mesa slanine in masti, so začeli naši mesarji prodajati po njih. Po objavi banske uprave, da ona ni dovolila nove podražitve, pa zdaj nihče ne ve, po kakšnih cenah naj se ravna, po starih ali novih. Konzumenti se branijo plačevati po novih cenah, mesarji pa nočejo prodajati po starih. Nujno potrebno je, da napravijo pristojne oblasti takoj red. Seveda pa bi ne smeli med tem trajati kompetenčni spori. Od mestnega poglavarstva vsaj pričakujemo, da bo glede na pojasnilo banske uprave, da ni do-

volila nove podražitve izdalo svoje pojasnilo. Zdi se nam, da mestno poglavarstvo ni določilo novih cen mesa, slanine in masti glede na tržno ceno živine v svojem okraju. Iz njene objave je razvidno samo, da so nove cene določene, ker jih je kakor trdi mestno poglavarstvo, dovolila banska uprava zaradi podražitve živine. Mestno poglavarstvo je dolžno takoj objaviti, ali so v veljavi stare ali nove cene, kar ni razvidno iz pojasnila banske uprave.

Še eno javno vprašanje

»Službene novine« z dne 15. marca t. l. so objavile uredbo o splošni prepovedi zvišanja cen do 1. avgusta t. l. Z objavo je bila uredba uveljavljena in ima zakonsko moč. Od tega dne torej pa do avgusta 1941 je prepovedano vsako zvišanje cen blaga, kakor tudi cen za prevoz potnikov in blaga.

Uredba določa, da cene posameznih vrst blaga na dan, ko je bila uredba uveljavljena, ne smejo biti višje od maksimalnih cen, ki so jih določila pristojna oblastva. Minister za oskrbo in prehrano lahko a svojo uredbo določi za posamezne vrste blaga najvišje cene, ki morejo biti tudi nižje od cen, ki so bile v veljavi, ko je bila uredba o splošni prepovedi zvišanja cen uveljavljena. Take navedbe pa morajo biti objavljene v »Službenih novinah« oziroma na način, kakor se redno objavljajo, in stopijo v veljavo tri dni po objavi.

Za kruttelje določb te uredbe so določene občutne kazni in globe. Uredba pravi, da se predelovalci, trgovci ter ostali posredniki in proizvajalci, ki za posamezne vrste blaga zahtevajo višjo ceno, kakor pa je bila na dan uveljavljena ta uredba, ali višja ceno, kakor je po oblastvih določena najvišja cena, kaznujejo v prodaji na debelo s stroгим zaporom najmanj treh mesecev in z globo 50.000 do 1.000.000 din, v prodaji na drobno pa z zaporom najmanj petnajst dni in z globo 5000 do 100.000 din. Poleg teh kazni more sodišče v težjih primerih izreči tudi odvzem imovine, ki je predmet kazenskega dejanja.

Vsako zvišanje cen blaga na dan in po dnevu, ko je bila ta uredba uveljavljena, je torej nedopustno. Strogo izvajanje uredbe ni le v interesu našega narodnega gospodarstva, temveč tudi — in večkrat celo predvsem — v interesu države same.

Pri takem stanju stvari bodi »exempli causa« postavljeno naslednje javno vprašanje:

Kako je mogoče, da se je liter kisa, čigar cena je bila 15. t. m. v izloženem oknu trdko označena z 9 din, podražil 18. t. m. za 3.50 din? (Steklenica je vrčunana z din 3.) Na zadevno vprašanje v trgovini, je odgovoril prodajalec: »Je že tako. Ko sem davil kupil meso, sem ga plačal tudi dražje!« (Kr. banska uprava je medtem že objavila, da zvišanje cen mesa ni in ne bo dovolila). Na pripombo, da to ni dopustno, kar je razvidno iz poročila naših dnevnikov, ki so že 18. t. m. objavili zadevno uredbo ministrskega sveta, je dejal prodajalec: »Cene nismo zvišali mi, temveč proizvajalce«.

Ker menim, da je rešitev tega vprašanja načelne važnosti, ne sporečam imena trdke in proizvajalca javnosti, pač pa je na razpolago pristojnemu oblastvu.

I. P., novinar

Zborovanje društva trgovskih potnikov

Izredne razmere so hudo prizadele tudi trgovske potnike in zastopnike

Ljubljana, 20. marca. V dvorani Trgovskega doma je bil na praznik 17. marca redni občni zbor Društva trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani.

Zborovanje je otvoril ob 10.30 predsednik g. Janko Krek, ki je pozdravil predvsem zastopnika zbornice TOI g. dr. Plessa, predsednika društva »Merkur« g. dr. Frana Windscherja, tajnika gremija trgovcev g. Alojza Smuca in ostale. V svojih nadaljnjih izjavanjih je naglasil zaskrbljenost, ki jo povzroča sedanja vojna s svojimi posledicami zlasti stanu trgovskih potnikov in zastopnikov. Povsod so v trgovstvu nastale hude motnje, ki jih vsak trgovski zastopnik pač zelo čuti, zlasti zaradi postopanja številnih proizvodnikov in trgovcev, ki jim je postal potnik ali zastopnik naenkrat odveč in nepotreben. Predsednik je potem omenil še pokojninsko zavarovanje potnikov in zastopnikov, ki je v glavnem rešeno in bo tudi izvedeno.

Zastopnik industrijsko-trgovske zbornice g. dr. Pless je sporočil pozdrave predsednika zbornice g. Četa, nato pa očrtal sedanj položaj v trgovini, ko naenkrat ne išče več blago kupca, marveč kupec blaga. To seveda najbolj škodi trgovskim potnikom in zastopnikom, ki naj se zaradi zaščite svojih interesov in položaja čim bolj oklenejo svoje organizacije in naj samo v njenem okviru in ob pomoči drugih trgovskih ustanov iščejo uspeha. Tudi zbornica bo kakor doslej ščitila njihove interese, sam pa bo kot častni član Društva potnikov in zastopnikov povsod zagovarjal in branil njihove interese. Njegove besede in vzpodbude so bile sprejete z živahnim odobravanjem.

Iz poročila tajnika g. Andreja Šturma je razvidno, da je društvo poslovalo tudi v preteklem letu normalno kakor prejšnja leta, čeprav so bile razmere vsled dogodkov izredne. Tudi naša industrija in trgovina se je morala prilagoditi razmeram, ki vladajo vsespovod. Trgovski potnik je zaradi dejstva, da je povpraševanje po blagu čimdalje večje, postal pogrešljiv in so tudi mnoge trdko zelo skrilile prejemke potnikov, po vsaki vojni se je promet zopet poživil in bo posredovalec spet postal potreben.

V Jugoslaviji imamo tri društva trgovskih potnikov in zastopnikov, v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu ter so bila vsa tri organizirana v centrali, ki je imela sedež

Koncert Poltronieri-jevega kvarteta

Poltronieri-jev kvartet nam je na svojem večerajšnjem koncertu ponovno razodel popolnost komorne igre, za katero izpolnjuje vse potrebne pogoje, med katerimi je tudi kvaliteta izvršnih instrumentov, s katerimi razpolagajo poedini člani kvarteta. Poltronieri-jev kvartet dosega kot celota tisto redko enotnost, ki jo zahteva komorna igra, če hoče doseči popolno zlitost zvoka in izraza; pri tem je umljivo, da predstavlja vsak posameznik visoko umetniško stopnjo, kar pa prav nič ne ovira, da bi se v skupnosti vsi ne združevali v enakovredni, harmonični sintezi. V tehničnem pogledu so prav tako kvalitativno docela izenačeni ter prinašajo vse finese čudovito izdelane in precizirane. Zato presenečajo njihovi planisimi, gradnje, ki enakomerno prehajajo v katero koli dinamiko, posebej intenzivno možnost, enotnost nastanka in zlasti smiselno fraziranja, ki zadobiva v pravilno se razvijajočih linijah zaključno, vsem estetskim zakonitostim povsem odgovarjajočo obliko. Poleg formalnega je pri njih kristalno jasen tudi izraz, polno razumevanje vsebinskih globlin posameznih skladb, iz katerih znajo izvajati neverjetno pester, mehak in profinjen zvok, tako na poedinih tonih kakor v večjih kompleksih; njihovo izvajanje dokazuje, da so jim vsebinske potankosti, tisti najobčutljivejši in najtežji dosegljivi elementi vsake umetnostne reprodukcije, absolutno jasne in da jih zmoro podati v kar najbolj verni podobi. Poleg popolnega obvladanja tehničnih in vsebinskih strani posebej pa zna Poltronieri-jev kvartet doseči enakovrednost omenjenih obeh strani tudi v skupnosti, s čimer izpolnjuje poslednjega med glavnimi temelji kvalitativne komorne reprodukcije in s tem v zvezi z ostalimi činitelji potrjuje dejstvo, ki sem ga ugotovil že o priliki njegovega zadnjega koncerta: da je umetniško visoko vreden komorni korpus, ki vsebuje ter zadošča vsem zahtevam idealne komorne igre.

Na večerajšnjem koncertu je izvajal Haydov »Kvartet v D-duru, op. 76, št. 5«, ki v pregledni, logični in čustveno močni sleditvi ustvarja dovršen estetski lik; dalje nam več ali manj neznan Verdjev »Kvartet v e-molu«, ki kaže zanimivo podreditev skladateljevih tipičnih harmonij in njegove celotne stilnosti komornim zahtevam ter dosega v odlično zamišljeni instrumentaciji in motivni obdelavi močan vtis; in končno sloviti »Kvartet v F-duru, op. 96« nesmrtnega češkega mojstra Dvořaka, v katerem je genijalni skladatelj s sijajnimi harmonijami, globoko in sočasno barvito melodiko, s tekočim in duhovito izdelanim motivnim potekom in vseh delih ter tehnično dovršeno ustvaril umetnino, ki spada med najboljša in najlepša dela svetovne komorne literature; poleg I. stavka (Allegro ma non troppo) velja to enako za vse ostale (Lento, Molto vivace, Finale, vivace ma non troppo). Vse skladbe sporeda je Poltronieri-jev kvartet podal z izredno fino in občuteno dovršenostjo

ter tako oblikoval vzorne reproduktivne komorne like. Izredno prihrano in priznava spored ob občinstva je ob koncu še dodal harmonično barviti Debussyjev »Andantino«, nežno in čustveno dojemljivo Haydovovo »Serenado«, Čajkovskega doživljajski prodoren »Andante cantabile« in Scarlatti-jev tehnično blesteči »Scherzo«. V vseh, prav tako dodanih skladbah je bil enako dober, umetniško na visoki, da ni mogoče govoriti o kakršnih koli izvajalnih razlikah v posameznih skladbah ali njihovih delih. Tako je nudil redki umetniški užitek ter mnogo doprinesel k še večjemu razumevanju in zanimanju našega koncertnega občinstva za komorno glasbo. Nadejam se, da ga bomo po gotovem presledku spet imeli priliko slišati in da bo predstavil tudi katerega skladatelja novejših dob dobe komorne glasbene ustvarjanja.

Koncert pev. društva »Krakovo-Trnovo«

Agilno pevsko društvo Krakovo-Trnovo je priredilo v soboto svoj običajni letni koncert, na katerem je izvajalo pesmi raznih slovenskih skladateljev: Aljaža, Jobsta, Juvanca, Adamiča, Maška, Sattnerja, Prelovca, Mirka, Venturini, Vrečarja, Premrla in Schwaba; večinoma so bile to originalne pesmi, deloma pa narodne, med njimi dve v Maroltovi prireditvi. Spored je bil torej več ali manj preprost in dobro prilagojen splošnim zmogljivostim zboru, ki je svojo nalogo prav dobro izvršil. Med vsemi glasovi je najboljši drugi bas, ki je tudi najlepše izenačen in tvori sam zase lepo zlit celoto. Medtem ko tega zaradi premočnega izstopanja poedincev pri drugih glasovih ni mogoče trditi. Kot celota zbor ni nudil tiste enotnosti, kakor bi jo v slučaju popolne podreditve vsakega posameznika celoti. Tehnično je bil program zelo skrbno pripravljen. Tudi intonacija je bila zelo dobra malone povsod; le v Maškovi »Mlatiči« je nekoliko popustila, ker te pesmi zaradi hitrega tempa zbor v intonativnem pogledu ni zmogel. V splošnem je bilo tudi vsebinsko podajanje prav lepo, odgovarjajoče izrazu poedinih pesmi; prav tako so pevcu posvetili potrebno skriti tudi dinamiki. Zlasti plani so bili lepi, izglajeni in so dobro učinkovali, manj pa fortisimi, ki so bili še premalo uravnani in nekoliko grobi. Kot celota pa je z omenjenim programom učinkoval zbor prav dobro in je nudil lep večer dobro prikazanih in izdelanih slovenskih pesmi. Vadija ga je njegov stalni vodja Jože Hanc, ki pojmuje svoje delo ovidno prav resno ter se ga loteva z veliko ambicijo. Svoj zbor je za nastop pripravil zelo vestno in mu v podajanju vili mnogo temperamenta, vsled česar je potekal spored brez nepotrebnih zastojev in interpretativnih zavlačevanj. Tudi program sam je izbral svojim pevcem odgovarjajoče, kar mu je gotovo v zaslugo, če ga primerjam z dirigenti, ki skušajo s svojimi zbori podajati pretežke skladbe, ki jim pevcu niti tehnično, niti vsebinsko ne morejo zadostiti. To je Hanc

dobro doumel in zato je mogel pripraviti tudi uspešen koncert. Svetoval pa bi mu v bodoče, da naj obseg sporeda rajši skrajša in bolj gleda na čim skrbnejšo izdelavo; tako bo mogel svojemu zboru v izvajanju poskrbeti še višjo stopnjo kot doslej. Saj ni važna kvantiteta, temveč kvaliteta; in če se je Hancu to na eni strani že posrečilo, se mu bo gotovo tudi na drugi strani.

Iz Celja

— **Razpis del za gradnjo sodne palače v Celju.** V tehničnem oddelku banke uprave v Ljubljani bo v petek 21. t. m. ob 11. prvi javna pisarna ponudbena licitacija težakih, betonskih in železobetonskih del za gradnjo sodne palače na Glaziji v Celju. Proračun znaša 5.094.983 din in 17 para.

— **Tragična smrt gostilničarja.** Gostilničar »Pri levkem mostu« v Medlogu št. 20 pri Celju, kjer sta bila l. 1939. umorjena in oropana gostilničar Ocvirk in njegova žena, sta imela v zadnjem času v najemu 59letni bivši rudar Jože Oblak iz Griž pri Zalcu in njegova žena Rozalija. V ponedeljek se je peljal Oblak s kolesom po opravkih v mesto. Ko se je okrog 21. vračal domov in je bil ob gostilni oddaljen samo še 60 metrov, je padel s kolesom v veliko, dva metra visoko z vodo napolnjeno jamo in utonil. Njegovo truplo so našli drugo jutro in ga prenesli na dom Ocvirka so danes popoldne pokopali na pokopališču.

— **Na ljudskem vseučilišču** bo predaval drevi ob 20. prof. dr. Pavel Strmšek o temi »Z avtobusom po Sloveniji« in predvajal vrsto lepih skiptičnih slik.

— **Na ljudskem vseučilišču** bo prodala drž. knjižnica razpisane dane li mladine v Celju na cvetno nedeljo 6. aprila na stojnicah na Glavnem in Slomškovem trgu. Z izkupičkom te človekoljubne akcije bodo nabavili obleko in obutev za revne solarje.

— **Umrla je.** V torek je v celjski porodnišnici pri porodu Frančiška Likarjeva, žena mlinarja in žagarja Ivana Likarja iz Hrenove pri Novi cerkvi. Pokopna zapušta moža, ki se je po daljši odsotnosti v torek prispel v Celje in našel ženo mrtvo ter 7 nemirnih otrok. Pokopili bodo ohranjen blag spomin, težko pri zadeti rodbini pa iskreno sožalje!

— **Dve nesreči.** Na Proseniškem pri Šturiji ob južni žel. se je enoletnemu kočarju svinčniku doma pri štedilniku vnela obleka. Otroci se je nevarno opoteli po obrazu in telesu. V Laškem je neki voznik v ponedeljek povozil 91 letno občinsko revo Heleho Mlakarjevo iz Laškega in ji zlomil desno nogo. Oba nesrečnika so prepehtali v celjsko bolnico.

Iz Brežic

Bivši koroški borec na delu. V Skopljah, ki so približno 12 km daleč od Brežic, je bila tudi pred leti ustanovljena krajevna organizacija koroških borcev, ki je imela preteklo nedeljo občni zbor. Poslovanje krajevne organizacije je bilo najbolj točno razvidno iz poročila tajnika Igna-

cija Črnologarja. Tudi ostala poročila odbornikov so pokazala prav razveseljujočo sliko, za kar se je navzoči zastopnik glavnega odbora g. Anton Gril iz Ljubljane prav toplo zahvalil ter v obširnem govoru obrazložil namene in cilje organizacije. Tudi na novo poslovno dobo je bil izvoljen stari upravni odbor s predsednikom tov. Teršeličem ter tajnikom Črnologarjem na čelu. Člani so se razšli z zavestjo, da bodo kakor doslej tudi v bodoče krepko podpirali organizacijo, ki jim hoče priboriti že davno zaslužen priznanje.

Radioprogram

Četrtek, 20. marca

— 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Plesne pesmi pojeta Jozek in Ježek. — 14: Napovedi. — 17.30: Ruske romane, poje g. Aleksander de Make, pri klavirju g. D. Kaškarov. — 18.20: Komorna glasba (plošče). — 18.40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolfa Kolarič). — 19: Napovedi poročila. — 19.25: Nacionalno predavanje.

Beograd govori. — 19.40: Plošče. — 19.50: Deset minut zabave. — 20: Citratni trio »Vesna«. — 20.45: Reproduciran koncert simfonične glasbe. — 22: Napovedi poročila.

Petek, 21. marca

7: Jutrarnji pozdrav. — 7.05: Napovedi poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45. — 11: Šolska ura: V marcu na Jadranu in na otočku Silbi (ga. Mira Engelmann). — 12: Iz domačih gajev (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Spored slovenskih skladateljev (radijski ork.). — 14: Napovedi. — 14.10: Tujkoprometno poročilo: Smuk v planinah. — 17.30: Narodne pesni ob spremljavi klavirja. Sestre Stritarjeve in g. prof. M. Lipovšek. — 18: Ženska ura: Mati in otroci (gdc. Marija Kovac). — 18.30: Plošče. — 18.40: Frančiška (g. dr. Stanko Leben). — 19: Napovedi poročila, objave. — 19.25: Aktualna ura: Strockovna socialna sola (g. Jozef Tomc). — 19.40: Plošče. — 19.50: Izseljenska poročila. — 20: Koncert radijskega orkestra. — 21: Sonatna ura II. za violino in klavir. — 22: Napovedi poročila.

Skrbna nega -
popolna
lepota!

**ELIDA
KREMA
IDEAL**

★ zaradi dodatka hamamelisa polepša polt

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1.- davek posebej.

znanko — Popustov za male oglase ne priznamo. Za pisane odgovore glede malih oglasov je treba priložiti

RAZNO

CEVLJE
v modi in kvaliteti dobite
v trgovini »EDO«
Prešernova 48. 14. I.

OGLASUJE

male oglase
»Slov. Narodu«
ker so najcenejši

POHISTVO
si nabavite najceneje. Vsakovrstne stole — politiram in vsa popravila. ZORMAN, Breg 14. 665

20 NIZKIH VRTNIC
števino, izredno krasne sorte, s poštnino vred din 140. Nekaj šibkejših sadike din 95. Sadjarstvo Dolinšek, Kamnica pri Mariboru. 658

REKONVALESCENTOM

je poživljajoča in krepiča pi-
jača le

»AMBROZEVA MEDICA«
ki jo dobite le v MEDARNI,
Ljubljana, Zidovska 6. 13. I.

KETSEJE
ENO
VEČERAVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej
Najmanjši znesek 5.- din

CVETLIČNI MED
sortiran, kupite vedno najce-
neje v MEDARNI, Ljubljana,
Zidovska ul. 6. 16. I.

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej
Najmanjši znesek 5.- din

ODEJE
iz vate in puha, stare in nove,
prevzajem v prvovrstno delo.
HRIBAR, Marijin trg 2/III. 630

BRIVSKO POMOČNICO
IN POMOČNIKA
sprejme za stalno Josip Uaker,
brivski salon, Dol pri Hrastniku 654

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej
Najmanjši znesek 5.- din

SMOLO
smrekovo, čisto, imam stalno
naporodaj. Kerznar Anton, Nova
štifta pri Gornjem gradu. 661

Raznašalca (ko)

kolesarja, za okraj šlika takoj sprejemmo.
Zglasiti se v upravi »Slov. Narod«.

KROMPIR

semenski najzgodnejši, okrogel
— Böhmova specialiteta — za-
jamčeno zdrav, zelo ploden,
najprikladnejši za meštanske
vrtove, po 4 din kg dobavlja
gojitelj Miško Belec, Radomlje,
ali trgovina S. Jurčič, palača
»Slavija«. 664

POSEST

Najmanjši znesek 5.- din
Beseda 50 par, davek posebej,

ENONADSTROPNA STAVBA
z vrhom in sadonosnikom v cen-
tru trga, z malo preureditvijo
pripravna za krasno stanovanje,
z manjšim gospodarstvom takoj
naporodaj. Cena din 75.000.—
Matija Jurjačević, Središče ob
Dravi 3. 662

Pierre Mael: 10 Blodna ljubezen

Roman

— Ah, zakaj neki Rene de Mejan ni hotel o nji ničesar vedeti. Zakaj se je delal, kakor da je sploh ne opazi, kakor da ne sluti, kako nežen zaklad hrani zanj v svojem srcu? In kako srečna bi bila, če bi mu bila mogla odkriti svojo ljubezen! Če bi le bil »akrat doma, ko ji je šinila v glavo nesrečna misel omotiti se, gotovo ne bi bila vzela Romaina de Quelerna.

Res je bil v tujini in zdaj se je spomnila, da je bil odsoten nad leto dni, da je odpotoval in da se ni oglasil, da ni pisal, kdaj se vrne. In iz odpora, iz jeze, da ji ljubezni ni vračal, se je vrgla. sita duševnih bojov, v naročje mornariškega častnika, ki ga ni ljubila.

Kaj za to! Kar je, je. Škoda bi bilo izgubljati čas z brezplodnim tarnanjem.

V tem trenutku je vedela Jeanne samo nekaj in samo nekaj je hotela vedeti: bil je tu. Srečno naključje je hotelo, da ga je lahko sama navezala nase; njena roditelja sta bila s Hermino v Hennebontu — Jeanne ni hotela mnogo razmišljati o svojih čustvih. Tudi ni mislila na nič slabega, niti na Rene. Veselila se je začutila, ni sklenila nobene grešne misli. Sestala se je zopet z možem, za katerega je njeno srce dolgo utiralo in v otroško radostjo se je veselila njegove prisotnosti.

Vrnila se je hitro domov in ukrenila vse potrebno, da bi svo. ega gosta čim bolje sprejela. Ko je bilo za obed vse pripravljeno, je izbrala obleko, ki ji je najbolj prišla.

Srce ji je začelo utripati, ko je prišla sobarica povedat, da čaka v salonu gospod de Mejan.

Zareča od lepote in mikavnosti je vstopila vsa zardela v salon in Rene je bil ob pogledu na to čudovito lepoto ves zbežan.

Med njima se je takoj razpredla živalna zabava. Nista ostala pri vsakdanem pogovoru, temveč sta kmalu prešla na spomine iz prejšnjih časov, na srečne dneve, ko je mladenič obiskoval obe sestrični v gradu Hennebontu. Oživel so vsi njuni spomini in njun pogovor o prvem srečanju je bil otroški in iskren.

Rene je bil ves navdušen, da je našel Jeanne tako mlado, tako veselo, polno življenja in ognja.

Odkrito rečeno, prišel je bil k nji v strahu. Pred njim so vstajali drugi spomini, ne tisti, ki sta se jih zdaj dotaknila. Kot galanten mož ni nikoli pokazal, da mu je bila takrat prijetna zavest, da je lepo mlado dekle zaljubljeno vanj. Na videz se je delal brezbriznega, da bi tako pokazal primer redke plemenitosti mladega moža. Koliko mladeničev iz visoke družbe bi moglo brezbrizno sprejemati zunanje znake strastne ljubezni lepega dekleta, ki si ne zna pomagati?

Toda Rene de Mejan je bil noštenjak in svo. e dolžnosti je jemal resno. Izbral je iz prepričanja, da se sme mladenič potogetvati za dekličino ljubezen

samo, če se res namerava oženiti. Razen tega Jeanne ni ljubil — v ožjem pomenu besede. Tista, ki je bila zavladata v njegovem srcu, je bila druga, — bila je Hermina. In ob spominu na njo je Rene ves zadržtel. Ona je bila tista sramežljiva, skromna ljubica, o kateri mnogi sanjajo in morda tudi skrivaj po nji hrepene, pa se ne upajo tega priznati.

Jeanne je krasila tista zapeljiva lepota, ki govori čustvom, jih mami, očara oči in ohromi voljo. Bila je žena čustev, kakor je bila Hermina dekle sanj. Zato je Rene ves vzplamtel, ko se je zopet sestal z Jeanno. To pojasnjuje njegovo bojazn, ko ga je Jeanne povabila na kolodvoru k obedu. Bal se je srečanja z Jeanno med štirimi očmi in zelo nerad je sprejel njeno vabilo.

Še mnogo bolj se je pa ustrašil, ko je mlada žena v krasni razkošni toaleti stopila v salon in mu podala roko. Sprva je zadržtel, čim se je dotaknil nene ročice. Toda Jeanne je bila tako vesela, iskrena in prijazna, da se je Rene kmalu pomiril. Prav nič mu ni pokazala svoje naklonjenosti, ki mu je prej ni prikrivala in ki je bila mlademu diplomatu nevarna vaba.

Na dnu človeškega srca skrito vilo se je nekoliko zganilo v Renevi duši, ko je opazil komaj vidno izpremembo v Jeanninem duševnem stanju in tako se mu je zasmilila. Človek je čudno bitje hrepeneč po tem, česar se boji in zametuje to kar doseže. Morda je tudi Mejan za hip začutil, da zdravo želja da bi začel boj z Jeanne in si jo priboril, čeprav je

imel namen velikodušno odpovedati se nagradi zmage.

V duši mladega moža se je sicer zdramila hudobna misel, toda k sreči ni dozorela v njem. Ob spominu na Hermino, s katero naj bi se bil sestal naslednjega dne, so se obrnile njegove misli drugam. Sicer je bila res Jeannina prijaznost in iskrenost povzročila, da se je zopet obvladal in da se je malone čutil samemu sebi, kako se je bil dal zapeljati izkušnjam. Jeanne je bila res v marsikaterem pogledu ostala otrok in čeprav ji je bilo zakonsko življenje odkrilo velik življenjski misterij, ni njena prirojena naravnost pri tem prav nič trpela. Bila je visoko zvišena med mnogimi prežgadah dozorelimi dekleti, hrepenečimi samo po telesnih nasladih.

Ker je dobro vedela, kaj se spodobi in kaj ne, ni povabila mladeniča k sebi zvečer, čeprav bi ji bilo dajalo to pravico staro prijateljstvo enako malone intimnemu razmerju med bratom in sestro. Razumela je dobro, da se ji kot mladi ženi ne spočobi imeti ves dan v gosteh mladeniča, čeprav je bil njen iskren prijatelj.

Rene se je pa tudi dobro zavedal, v kakšno nevarnost bi spravil dobro ime gospe de Quelerna, če bi se dvakrat v enem dnevu odzval njenemu vabilu. Zato ji niti ni hotel omogočiti, da bi vabilo izgovorila. Ko je bil že pripravljen k odhodu, je s prenrilevalnim glasom povedal, da najame avto in da se odnese na svoje posestvo v Guidel, ker ga je povabil najmanjši, naj pride takoj k njemu čim se vrne v Lorient.